

A. Τοποθέτηση Γαστρικού Καθετήρα

Ο γαστρικός σωλήνας μπορεί να εισέλθει μέσα από ένα ρουθούνι = δια ενός ρώθωνος ή από το στόμα. Ο σωλήνας εισέρχεται από τον ένα ρώθωνα εάν το νεογνό αναπνέει φυσιολογικά, χρησιμοποιώντας το μικρότερο σωλήνα που είναι διαθέσιμος (στενότερο). Ο σωλήνας εισάγεται από το στόμα εάν ο σωλήνας χρειάζεται για παροχέτευση του στομάχου, για σίτιση νεογνού με αναπνευστικές δυσκολίες ή μόνον εάν ένας σχετικά μεγάλος σωλήνας είναι διαθέσιμος.

A1. ΥΛΙΚΑ

- Καθαρά γάντια εξέτασης/ μίας χρήσεως-λάτεξ
- Καθαρός πλαστικός σωλήνας ή κατάλληλος καθετήρας για το βάρος του νεογνού:
 - Εάν το βάρος του νεογνού είναι λιγότερο από 2 κιλά, χρησιμοποιούμε ένα 5-F σωλήνα.
 - Εάν το βάρος του νεογνού είναι 2 κιλά ή περισσότερο, χρησιμοποιούμε 8-F σωλήνα.
- Στυλό ή μαρκαδόρο ή εύκαμπτη ταινία μέτρησης.
- Σύριγγα των 2,5-3 έως 5ml.
- Μπλέ δείκτη ηλιοτροπίου ή στηθοσκόπιο.
- Αποστειρωμένη σύριγγα ή χωνί κατάλληλο για την συγκράτηση του μητρικού γάλακτος (εάν ο σωλήνας θα χρησιμοποιηθεί για το τάϊσμα).
- Αυτοκόλλητος επίδεσμος.
- Βάμμα benzoin (εάν είναι διαθέσιμο).

A2. ΕΚΤΕΛΕΣΗ

- Συγκεντρώνετε τα υλικά.
- Πλένετε τα χέρια.
- Φοράτε καθαρά γάντια μίας χρήσεως – λάτεξ –.
- Εκτιμάτε το απαιτούμενο μήκος του σωλήνα:
 - Κρατάτε το σωλήνα έτσι ώστε να μιμείται την διαδρομή την οποία θα ακολουθήσει κατά την εισαγωγή (π.χ. από το στόμα ή από το άκρο του ρώθωνα μέχρι το κατώτερο άκρο του λοβού του αυτιού και μετά μέχρι το στομάχι ακριβώς κάτω από το μεσοπλεύριο διάστημα. Στο σημείο αυτό βάλτε ένα σημάδι /μαρκάρετε/ με το μαρκαδόρο ή το στυλό ή κολλήστε ένα κομμάτι ταινίας.

- Εναλλακτικά, εκτιμήστε την απόσταση χρησιμοποιώντας την εύκαμπτη ταινία μέτρησης και βάλτε ένα σημάδι /μαρκάρετε/ την απόσταση πάνω στο σωλήνα με μαρκαδόρο ή ένα κομμάτι ταινίας.
- Μετακινήστε το λαιμό του νεογνού, ελαφρά και απαλά περάστε το σωλήνα διαμέσου του στόματος ή διαμέσου του ενός ρώθωνα μέχρι την απαιτούμενη απόσταση. Εάν χρησιμοποιείτε την ρινική οδό:
 - Εάν είναι τοποθετημένος ρινικός καθετήρας για την χορήγηση οξυγόνου, εισάγετε τον γαστρικό σωλήνα διαμέσου του ίδιου ρώθωνα, εάν είναι δυνατόν.
 - Εάν ο σωλήνας δεν γλιστρά εύκολα μέσα στο ρουθούνι, δοκιμάστε το άλλο ρουθούνι.
 - Εάν ο σωλήνας εξακολουθεί να μην γλιστράει μέσα στο ρουθούνι, χρησιμοποιείτε την στοματική οδό¹.
- Ασφαλίστε τον σωλήνα στη θέση του με αυτοκόλλητο επίδεσμο:
 - Εάν είναι διαθέσιμο βάμμα benzoin, εφαρμόστε αυτό στο δέρμα πρώτα πριν τοποθετήσετε τον αυτοκόλλητο επίδεσμο.
 - Εάν χρησιμοποιείται ρινογαστρικός σωλήνας, αποφεύγετε το τράβηγμα του σωλήνα ώστε να είναι τεντωμένος, γιατί αυτό μπορεί να τραυματίσει το δέρμα.

A3. Επιβεβαίωση σωστής τοποθέτησης γαστρικού καθετήρα

- Επιβεβαιώστε την σωστή τοποθέτηση του σωλήνα:
 - Γεμίστε την σύριγγα με 1 έως 2 ml αέρα και συνδέστε αυτή στο τέλος του σωλήνα. Χρησιμοποιείτε το στηθοσκόπιο, πάνω από το στομάχι, για να ακούσετε τον αέρα καθώς ενίετε/εγχέετε γρήγορα μέσα στο σωλήνα:
 - Εάν ένα σφύριγμα ακούγεται μέσα στο στηθοσκόπιο καθώς ο αέρας εγχέετε, το τέλος του σωλήνα είναι στη σωστή θέση μέσα στο στομάχι.
 - Εάν δεν ακούγεται ένα σφύριγμα, ο σωλήνας δεν έχει τοποθετηθεί σωστά. Αφαιρέστε τον σωλήνα και επαναλάβετε την διαδικασία.
 - Εναλλακτικά, η δοκιμή της οξύτητας της αναρρόφησης:

¹ Ποτέ μην πιέζεται το γαστρικό σωλήνα μέσα στο ρουθούνι, εάν αυτός συναντήσει αντίσταση.

- Σημειώστε ότι αυτή η μέθοδος είναι κατάλληλη μόνο για τα μεγάλα νεογνά που έχουν περισσότερο από 24 ώρες ζωής ή μικρά νεογνά (λιγότερο από 2,5 κιλά βάρος γέννησης ή γεννήθηκαν πριν την 37^η εβδομάδα κύησης), τα οποία έχουν περισσότερο από 48 ώρες ζωής.
 - Χρησιμοποιείτε την σύριγγα για να αναρροφήσετε λίγο υγρό και τοποθετήστε μία σταγόνα από το υγρό πάνω στην λωρίδα από το μπλέ δείκτη του ηλιοτροπίου.
 - Εάν ο δείκτης ηλιοτροπίου αλλάξει χρώμα και γίνει ρόζ, το υγρό είναι όξινο και η άκρη του σωλήνα είναι στη σωστή θέση μέσα στο στομάχι.
 - Εάν ο δείκτης του ηλιοτροπίου παραμένει μπλέ, η άκρη του σωλήνα δεν είναι στην σωστή θέση. Αφαιρέστε το σωλήνα και επαναλάβετε την διαδικασία.
- Αντικαταστήστε το σωλήνα με άλλον καθαρό, αποστειρωμένο γαστρικό σωλήνα μετά από τρεις ημέρες, ή νωρίτερα εάν έχει τραβηχτεί προς τα έξω ή έχει υποστεί εμπλοκή (φράζει) / δεν λειτουργεί.

A4. Χρήση γαστρικού καθετήρα για σίτιση ή παροχέτευση

- Εάν ο γαστρικός σωλήνας έχει τοποθετηθεί για παροχέτευση, αφήνετε απροστάτευτο το σωλήνα και τυλίζετε καθαρή γάζα γύρω από την άκρη (τέλος), κλείστε/ κάνετε περίδεση με ταινία, για να κρατήσει το σωλήνα καθαρό και για να απορροφήσει το υγρό που παροχετεύεται από το στομάχι.
- Εάν ο γαστρικός σωλήνας έχει τοποθετηθεί με σκοπό την χορήγηση μητρικού γάλακτος, τότε η χρήση του γίνεται σύμφωνα με τις οδηγίες για τη σίτιση.

A5. Σίτιση με μητρικό γάλα από το γαστρικό σωλήνα

- Διασφαλίστε ότι η μητέρα μπορεί σωστά να παρέχει/συλλέγει μητρικό γάλα.
- Εισάγετε το γαστρικό σωλήνα εάν δεν υπάρχει ήδη ένας τοποθετημένος.
- Επιβεβαιώστε ότι ο σωλήνας είναι στη σωστή θέση πριν από κάθε σίτιση.
- Ενθαρρύνετε την μητέρα να κρατάει το νεογνό της και να συμμετέχει στη σίτιση του.
- Καθορίστε την απαιτούμενη ποσότητα γάλακτος για την σίτιση σύμφωνα με την ηλικία του νεογνού.

- Αφαιρέστε το έμβολο της σύριγγας από την αποστειρωμένη σύριγγα (από μέγεθος αρκετά μεγάλο για να χωράει την απαιτούμενη ποσότητα γάλατος) και συνδέστε το σώμα της σύριγγας με το τέλος του γαστρικού σωλήνα:
 - Εάν αποστειρωμένη σύριγγα δεν είναι διαθέσιμη χρησιμοποιείτε καθαρή σύριγγα (που την έχουμε πλύνει, βράσει ή ξεπλύνει με βρασμένο νερό και έχει στεγνώσει η σύριγγα στον αέρα).
 - Εάν η κατάλληλη σύριγγα δεν είναι διαθέσιμη, χρησιμοποιείτε οποιοδήποτε άλλο κατάλληλο, καθαρό χωνί που συνδέει βολικά για το γαστρικό σωλήνα.
- Με την άκρη της σύριγγας προς τα κάτω, αφήστε να τρέξει η απαραίτητη ποσότητα γάλακτος για την σίτιση του νεογνού.
- Αφήστε την μητέρα να κρατήσει την σύριγγα 5 έως 10 εκατοστά πάνω από το νεογνό ή να κρατάει το σωλήνα πάνω από το νεογνό και αφήστε το γάλα να τρέξει διαμέσου του σωλήνα με τη βαρύτητα. Μην πιέζετε το γάλα διαμέσου του σωλήνα χρησιμοποιώντας το έμβολο της σύριγγας.
- Χρησιμοποιώντας αυτή τη μέθοδο, κάθε σίτιση πρέπει να κρατάει 10 έως 15 λεπτά. Εάν η ροή του γάλακτος είναι πολύ γρήγορη, τσιμπήστε/ πιέστε ελαφρά το σωλήνα κάτω από τη σύριγγα για να επιβραδύνει τη ροή.
- Όταν η σίτιση τελειώσει, αφαιρέστε, πλύνετε και απολυμάνετε, υψηλού επιπέδου απολυμαντικό, ή αποστειρώστε τη σύριγγα και τοποθετήσετε το καπάκι στο σωλήνα μέχρι την επόμενη σίτιση.
- Προοδευτικά η διατροφή γίνεται από κούπα ή με κουτάλι όταν το νεογνό μπορεί να καταπιεί χωρίς βήχα ή να φτύνει το γάλα. Αυτό μπορεί να γίνει για λίγο, όπως μία ή δύο ημέρες, ή μπορεί να κρατήσει περισσότερο από μία εβδομάδα.
- Αντικαταστήστε το γαστρικό σωλήνα με άλλον καθαρό (αποστειρωμένο ή με υψηλού επιπέδου απολύμανση) γαστρικό σωλήνα μετά από τρεις ημέρες, ή νωρίτερα εάν έχει τραβηχτεί προς τα έξω ή δεν λειτουργεί σωστά/ έχει φράξει, σύμφωνα με τις οδηγίες.